

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Yttrande till Mål och budget 2021 med flerårsplan 2022-2024

Innehållsförteckning

1 Mål och budget 2021 med flerårsplan 2022-2024.....	4
1.1 Inledning	4
1.2 Väsentliga områden.....	5
1.3 Nämndens mål och mått 2021	8
2 Det ekonomiska läget 2021-2024.....	16
3 Investeringsplan 2021-2024	18

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1. 200618

Bilaga 2: Bilaga 5. IOP status

Bilaga 3: Bilaga 6. Skeden exploateringsprojekten 2020

Bilaga 4: Bilaga 4. OVA SBN, Sbf omvarldsanalys en god

Bilaga 5: Bilaga 2. Investeringsplan 2021

Bilaga 6: Bilaga 3. Exploateringsintakter 2021-2024

1 Mål och budget 2021 med flerårsplan 2022-2024

1.1 Inledning

Samhällsbyggnadsnämnden har fått en preliminär nettobudget för 2021 om 167 090 tkr, en minskning med 34 tkr från 2020. Från och med 2021 kompenseras inte samhällsbyggnadsnämnden för volymförändringar, som år 2020 uppgick till 1 300 tkr. Ramen utökas med en tjänst då en roll flyttas från Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Totalt blir den preliminära ramen 167 690 tkr.

Den politiska plattformen under mandatperioden 2021-2024, pekar ut åtta problem som ska prioriteras och på vilket sätt de ska hanteras. Gemensamt för samtliga problem är att de grundar sig i segregation. Plattformen kommer att fungera som en riktlinje för kommunens utvecklingsarbete under mandatperioden.

Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter har mer eller mindre ansvar i samtliga åtta problemområden, men med särskilt mycket fokus på de tre problemområdena; 3 - Att alla inte kan och vill bo i Botkyrka, 4 - Trygghet och trivsel i Botkyrka, 6 - Botkyrkas påverkan på klimat och miljö.

I måldokumentet (Förutsättningar för mål och budget 2021) konkretiserar fullmäktige vad nämnderna ska fokusera på under kommande planeringsperiod utifrån den politiska plattformen. Målen är indelade i fyra områden som vart och ett består av en politisk inriktning och ett eller flera utvecklingsmål. Till varje utvecklingsmål finns ett antal mått för att följa upp måluppfyllelse.

Botkyrka har egenmakt

Botkyrkaborna är trygga

Botkyrkabor har ökad livskvalitet

Kommunens organisation

Enligt en ny prognos från Byggföretagen så ser det mörkt ut för byggbranschen de kommande åren. De totala bygginvesteringarna i Sverige minskar med åtta procent 2020 och med närmare 10 procent sett över hela prognosperioden 2020-2021. Störst fall drabbar nyproducerade bostäder. Bostadsinvesteringarna beräknas falla under hela prognosperioden på grund av minskade om- och nybyggnationer. Under 2020 minskar nyproduktion av bostäder med 15 procent. Antalet påbörjade bostäder i flerbostads- och småhus 2020 prognostiseras till 35 700. Det är 13 000 färre än 2019 och 28 000 färre än konjunkturtoppen 2017. Samhällsbyggnadsförvaltningen känner dock inte av någon nedåtgående trend (ännu), då vi i likartad omfattning uppvaktas av exploatörer och byggherrar som tidigare.

Förvaltningen har under året arbetat med att ta fram kriterier för att motverka bostadssegregation och kriterier för sociala avtal med exploatörer. Dessa kriterier kommer sammantaget och medvetet att verka för en planering där vi prioriterar projekt som vi ser bidrar till en positiv och hållbar utveckling av kommunen. Uppföljningen kommer att ske inom de olika projekten där relevanta sociala projektmål sätts utifrån platsens förutsättningar.

Förvaltningen ser även nya krav från länsstyrelsen där kommunen förväntas redovisa och redogöra för betydligt större områden, än själva detaljplaneområdet, när det gäller MKN (miljö kvalitetsnormer) vatten, riksintressen mm. Detta ger indikationer om att kravet på planprogram kommer att öka, där konsekvenser ska utredas i tidigt skede för vissa områden.

SBF står inför en omfattande utvecklingsresa då delar av samhällsbyggnadsprocessen ska vara

standardiserad och digital senast 2022, enligt Boverket och Lantmäteriet. Den kommande nya standarden avser att förenkla planläggning och ansökningar om bygglov för såväl byggherrar/exploatörer som medborgare. Nya system och driftkostnader kommer att vara en förutsättning.

Förvaltningen har genomfört en första organisationsförändring som gäller från och med 1 januari 2020, där ekonomiska och administrativa stödfunktioner har delats upp mellan teknik och fastighetsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Stödfunktioner som tidigare var gemensamma för de två förvaltningarna. Som ett andra steg i organisationsöversynen, i enlighet med det uppdrag som gavs av SBN i budget 2020 - Översyn av organisationen för att skapa ökad effektivitet, håller förvaltningsledningen nu på att planera för en ny organisation som ska träda i kraft 1 januari 2021. Ambitionen är att vi ska skapa en gemensam stab där all verksamhetsnära administration samlas och stöttar hela förvaltningen samt ett utvecklingsteam under enheten för geografisk information, som kommer att stötta förvaltningen i sitt utvecklings- och digitaliseringsarbete inför en digital samhällsbyggnadsprocess. Även vissa mindre justeringar kommer att ske mellan enheterna.

1.2 Väsentliga områden

Samhällsbyggnadsnämndens övergripande intention

Bostadsbyggande – Samhällsbyggnadsnämnden anser att det är viktigt att vidhålla den byggtakt som föreligger och att fortsätta ambitionen om att möjliggöra 1000 bostäder/år. Vi är samtidigt medvetna om att marknaden just nu ser annorlunda ut och därför kan det handla om att starta upp andra projekt som riktar sig mer till den lokala marknaden än de generella behoven. Det betyder att man i vissa stadsdelar bör komma igång med byggnation av radhus och villor medan man i andra stadsdelar behöver möjliggöra för fler hyresrätter/bostadsrätter och bostäder för ungdomar och äldre. Det är viktigt att se till att projekten som startas uppfyller flera av våra kriterier för minskad bostadssegregation.

Utöver det nämnda så anser vi att vi ska fortsätta bygga utifrån ett hållbart sätt, det betyder att vi i de olika projekten ska sträva efter att uppnå de tre hållbarhetsbenen, ekonomiskt, miljömässigt och socialt. När det gäller det ekonomiska så ser vi gärna att man arbetar fram ett underlag eller koncept eller likande som möjliggöra att man kan bygga billiga bostäder för unga och äldre. Det är viktigt att inte hamna i ett läge där vi får bra bostäder, men som inte någon ha råd att bo i. I avseende till den miljömässiga delen så ska vi följa de riktlinjer och policyn som vi har och det betyder att vi gärna ser att man bygger med material som gynnar klimatet och miljön. I avseende till den sociala aspekten så är det av stor vikt att våra projekt fångar in den dimensionen och att vi allt högre grad för in de sociala principerna i projekten.

Tryggt, snyggt och trivsamt – Att skapa trygghet handlar dels om att våra stadsdelar ska vara rena, fina och trivsamma genom att renhållningen har en hög kvalitativ nivå och att vi ser till att det inte sker någon nedskräpning. Men det handlar även om att kontinuerligt underhålla och uppdatera våra parker, vägar och belysning. Under de senaste åren har renhållningen fått ett ökad fokus och därför menar vi att det är viktigt att vi har en tydlig strategi och arbetssätt som både ser till att hantera s.k. akuta behov, men också det löpande underhållet. Här är det viktigt att ha en tydlig strategi om vilka investeringar som vi behöver göra i avseende till parker och vägar, men även att vi följer upp de synpunkter som kommer in och utvärderar dem för att agera utifrån ett medborgarperspektiv.

Stadsutveckling – Förutom att bygga på rätt sätt och på rätt plats så är det av stor vikt att vi fortsätter arbeta med att stärka kollektiv trafiken. Det handlar dels om att se till att

kommunikationerna till nya stadsdelar blir bättre, men också att fler väljer att använda kollektivtrafiken. Vi anser samtidigt att det är av vikt att lyfta fram alla transportmedel och möjliggöra för deras framkomlighet. Här ser vi gärna att man bygger fler cykelparkeringar i kollektivnära lägen, men också att man ser till att ha effektivare och smartare lösningar för bilparkeringar. I stadsutvecklingen ingår också att bygga på ett smart sätt och då behöver vi se till att tillföra olika kvalitéer i byggnation och arkitektur för att lyfta de olika stadsdelarna. En annan viktig del i stadsutvecklingen är den offentliga miljön och här behöver vi ta fram en strategi för att skapa en modern och framtida offentlig miljö med hänsyn till att skapa en ökad trygghet och trivsel.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

De åtta politiska problemområdena inverkar på förvaltningen inom främst tre problemområden under perioden. Förvaltningen ska hantera kontakter med medborgarna på ett bra sätt och medborgarnas vilja att delta i kommunala frågor, märks inte minst inom samhällsbyggnadsområdet, där intresset är stort för den egna närmiljön. Detta ställer ökade krav på förvaltningen att informera och involvera Botkyrkaborna i samhällsbyggnadsprocessens olika delar. Vi kommer även att arbeta för en fortsatt uppåtgående trend inom näringslivet och för medborgare, där vi enligt NKI-mätningar stadigt ökar sedan några år tillbaka.

Bostadsbyggande

Utifrån den nuvarande bebyggelsetakten beräknas Botkyrka under 2021–2024 växa med cirka 4 487 invånare, det vill säga med i genomsnitt 1 122 invånare per år.

För att möta behovet och möjliggöra en fortsatt och ökande tillväxt i kommunen krävs ett bostadsbyggande om cirka 1 000 bostäder varje år (målet är 8 000 nya bostäder till 2024, räknat från 2016 då detta mål beslutades). Förvaltningens uppgift är att göra detta möjligt genom att ta fram nya planer i jämn takt och fokusera på projekt på kommunal mark, exploatörer med god genomförandeförmåga och bostadsprojekt med god genomförbarhet samt utbyggnad av allmänna anläggningar för dessa.

Bostadsbyggnadsmålet innebär att kommunen framöver behöver arbeta med detaljplaneprogram och förstudier som utreder planeringsförutsättningar i tidiga skeden, skapar förutsägbarhet och ger Botkyrkaborna möjlighet till insyn och delaktighet i det som planeras.

Vid planering av nya bostäder i Botkyrka är det viktigt att försöka motverka bostads-segregationen. Därför har samhällsbyggnadsförvaltningen tagit fram kriterier som, i enlighet med översiktsplanens intentioner och mål som finns i programmet för bostadsförsörjning, bidrar till en hållbar utveckling. Genom att utveckla våra miljonprogramsområden, prioritera projekt som kompletterar med den upplåtelseform och bostadstyp som det finns minst av i varje stadsdel, bygga i goda kollektivtrafiklägen och eftersträva en blandning av arbetsplatser och bostäder kan nya bostäder bidra till att minska segregationen i kommunen. Under kommande budgetperiod ska dessa kriterier vara vägledande när nya exploateringsprojekt startas.

Förvaltningen har också tagit fram sociala kriterier att använda vid avtalsskrivning med exploatörer. Dessa kommer att innebära att de aktörer som ska bygga i Botkyrka kan förbindas att på olika sätt bidra med åtgärder som leder till ökad trygghet och attraktion av platser som utvecklas med ny bebyggelse och anläggningar. De sociala kriterierna kommer att utformas som projektmål i exploateringsprojekten, med målsatta mått utifrån den specifika platsens behov.

Välfärdsfastigheter (skolor, förskolor, servicebostäder mm)

I flera fall behöver gamla förskolor, skolor och andra kommunala verksamhetslokaler ersättas med

nya som inte kan åstadkommas inom de gällande detaljplanernas bestämmelser. För att kunna bygga nya effektiva lokaler behöver nya detaljplaner tas fram. Under kommande budgetår beräknas ett tiotal detaljplanearbeten pågå för kommunens egna investeringsprojekt.

Underhållet och åtgärder för trygghet och trivsel

Stadsmiljöenheten har under flera år redovisat ökade kostnader för drift och skötsel av kommunens utemiljöer. Kommunens gator, konstbyggnader (bro-/tunnelkonstruktioner) och parker har generellt ett eftersatt underhåll. I stort sett alla konstbyggnader och många gator har passerat en ålder om 40 år, vilket nu kräver betydande underhållsåtgärder.

I en kommun med stor och växande befolkning och väl använda parker och grönområden finns alltid risk för nedskräpning. Kommunen ansvarar enligt gaturenhållningslagen för städning på gator, torg, parker och andra allmänna platser till betydande kostnader. Kommunen kan också bli ansvarig att återställa andra platser utomhus där allmänheten får färdas fritt, som exempelvis skog och stränder som allmänheten har tillträde till enligt allemansrätten. Botkyrkaborna uppskattar sina parker och grönområden. Att upprätthålla dess kvalitet under växande besöksstryck kommer att ställa krav på såväl ökat underhåll, som ökat ansvarstagande bland medborgarna, vilket bör uppmuntras och understödjas av kommunen.

Social oro i samhället ställer särskilda krav och förväntningar på förvaltningen vad gäller trygghetsarbete. Trygghetsarbetet pågår i många olika former med gott resultat. Det kräver dock redan idag kostsamma insatser för avhysningar av olovliga bosättningar, städ insatser, avspärrningar, snabbare skrotbilshantering samt mer reparation efter skadegörelse. Förvaltningen ser en ökning av antal ärenden som gäller olovlig markanvändning, bland annat annektering av mark.

IT och digitalisering

Det finns ett tydligt uppdrag från regeringen att digitalisera samhällsbyggnadsprocessen. I Lantmäteriets slutrapport från uppdraget Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess beskrivs en målbild för samhällsbyggnadsprocessen år 2025. Regeringen har gett både Lantmäteriet, Boverket och flera andra myndigheter nya uppdrag som verkar för ett uppfyllande av denna målbild. Ett beslut som är taget är att landets kommuner ska ta fram digitala detaljplaner på ett standardiserat sätt, lagrat i en nationell plattform från och med januari 2022.

Handledning för skapande av digital grundkarta kommer att publiceras den 1 juli 2020, och bör följas. Med ordet digitalisering menas automatisering, effektivisering, verksamhets-utveckling med mera och inte endast steget från papper till digitalt. Kommunens samtliga 620 detaljplaner ska under de tre närmaste åren digitaliseras enligt Boverkets standard. Digitalisering är ett omfattande arbete som kräver såväl genomgång av befintliga dokument, inskanning av alla handlingar, vektorisering samt en övergång till ett lämpligt verksamhetssystem. Inledningsvis innebär detta en relativt kostsam investering, men är ett förbättringsarbete som på sikt kommer att återbetala sig.

En allt tydligare trend är att offentligt producerade data ska göras fritt tillgängliga i samhället som öppna data. Denna trend understöds av bland annat PSI-direktivet, regeringens strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning och SKR:s nationella strategi för e-samhället. Grundläggande geografisk information är offentlig information som av många förväntas vara öppna data och som många samhällsfunktioner, offentliga som privata, skulle tjäna på om den var öppen och fri att använda, vilket på sikt kommer att påverka intäkterna negativt för enheten geografisk information. Tekniken utvecklas hela tiden och drönare, automatisering samt artificiell intelligens leder till fler användningsområden under perioden, även inom samhällsbyggnadsområdet.

För medborgarna i Botkyrka har införandet av e-tjänster inneburit att hela bygglovs-processen har effektiviserats samt att ansökningsprocessen har underlättats då man kan ansöka, komplettera samt följa sitt ärende vilken tid på dygnet man vill.

Miljöansvaret

En ökad inflyttning till Stockholmsområdet med stora nya infrastrukturprojekt leder till ökat transportarbete och ökade utsläpp. I Botkyrka kommer cirka 80 procent av koldioxidutsläppen från transportsektorn. För att minska utsläppen kommer det inte räcka med att byta bränsle, vi måste också minska antalet transporter. Att ställa krav på samordning av transportarbetet i samband med upphandling kommer bli ett viktigt verktyg för att minska trängsel, utsläpp av hälsoskadliga luftföroreningar och koldioxid. Vad gäller det interna arbetet med klimatsmart resande har kommunen uppdaterat mötes- och resepolicyen för anställda och förtroendevalda. I policyen finns tydliga riktlinjer för hur vi ska nå ett mer klimatsmart resande.

De förnybara energialternativen håller sakta men säkert på att konkurrera ut de fossila. För Botkyrkas del har vi ett bra underlag för satsningar på solenergi i och med Solkartan som visar vilka tak i kommunen som har bra förutsättningar för solcellsetablering.

Inom klimatanpassningsområdet kan vi förvänta oss varmare vintrar och fler och långvarigare värmeböljor sommartid i Stockholmsområdet. Nederbörden och risk för kraftiga skyfall kommer att öka med upp till 30 procent. Alla kommunala verksamheter kommer att påverkas av ett förändrat klimat i någon form. Att hålla sig ajour om kunskapsläget och att anpassa verksamheten därefter kommer vara av stor vikt. Kommunen gränsar både till Mälaren och Östersjön, omfattar 35 sjöar och 15 vattendrag samt grusåsar med rikliga mängder grundvatten. En ökad exploatering ställer krav på dricksvatten och avlopp samt åtgärder för att förbättra sjöar, hav och vattendrag. I länet finns en regional vattenförsörjningsplan vars syfte är att säkra dricksvattentillgången i ett generationsperspektiv. I planen pekas flera av Botkyrkas vattenmagasin ut att vara av regional betydelse.

Enligt EU-direktiv ska miljökvalitetsnormer för vatten vara uppfyllda 2021. Till grund för kommunens arbete med att uppfylla miljökvalitetsnormer för vatten ligger vattenprogrammet Botkyrkas blå värden. Programmets mål är att skapa förutsättningar för naturliga ekosystem, tillgodose Botkyrkabornas behov av vatten och skapa goda förutsättningar för rekreation. Det berör allt kommunalt arbete med vatten, såsom vatten och avlopp, tillsyn och fysisk planering. Programmet är kopplat till ett åtgärdsprogram med åtgärder som behöver göras för att säkra vattenkvaliteten. Kommunen har också en vatten-försörjningsplan för att säkra Botkyrkabornas behov av vatten.

Kommunens kommande gröstrukturprogram kommer att vara ett stöd i arbetet med att stärka den ekologiska hållbarheten. Allt större vikt läggs också på artskyddsförordningen i samband med fysisk planering. Det kan innebära att fler gröna och ekologiska kompensationsåtgärder behöver vidtas. Behovet att skydda fler naturområden från ändrad markanvändning, som naturreservat eller biotopskyddsområde, kan också öka.

1.3 Nämndens mål och mått 2021

Område 1 - Botkyrkaborna har egenmakt

Skola

Att alla barn ska ges rätt förutsättningar för att lyckas i skolan ska vara en självklarhet.

Vi ser att det är skillnader i kvaliteten på utbildning beroende på vilken skola Botkyrkaeleven går på. Vi ser också att det idag finns en strukturell skolsegregation i Botkyrka. Skolor i områden med socioekonomiska utmaningar har generellt mycket lägre resultat.

Dessa skolor blir ofta bortvalda till förmån för andra skolor i andra områden eller till och med kommuner. Ingen ska känna sig tvungen att välja bort en av kommunens skolor. Det finnas attraktiva skolor och förskolor i alla våra stadsdelar.

Vi ser att utvecklingen börjar redan i förskolan, den lägger grunden för hela skolgången. Men även i förskolan finns det stora skillnader. Dessa kvalitetsskillnader måste vi bryta för annars riskerar de att påverka hela skolgången.

Botkyrka kommun har ett stort ansvar i att stärka upp det kompensatoriska arbetet på strukturell nivå och se till att alla skolor och förskolor har rätt förutsättningar för att ta tag i sina utmaningar. Sanningen är att hela samhället misslyckas om Botkyrkas barn och elever inte lyckas med studierna.

Jobb

Det är Mittenmajoritetens tro att alla Botkyrkabor vill arbeta och göra rätt för sig. För att skapa fler arbetstillfällen och en starkare samhällsutveckling behöver Botkyrka kommun möjliggöra för fler företag och entreprenörer att etablera sig i kommunen samt ge möjlighet för fler Botkyrkabor att kompetensutvecklas och ta nya jobb.

Genom utveckling av större företagsområden, såsom Södra porten, kan fler företag flytta till kommunen och Botkyrka kan bli en central plats i Stockholmsregionen. Samtidigt behöver Botkyrka kommun arbeta för kompetensutveckling, för att Botkyrkaborna ska kunna bli vad de vill och arbeta med vad de vill. Kommunen behöver också arbeta för att matcha arbetssökande med jobb i Botkyrka. Botkyrka kommun ska även arbeta för ökad anställningsbarhet genom hela livet, med kompetensutveckling via bland annat Komvux.

Med näringsliv kommer också fokus på god hållbar infrastruktur, såsom utvecklingen av Hågelbyleden och förbifart Tullinge. Infrastrukturen behöver möta framtidens företagande så att det kan ha bra och hållbara transporter. En sådan tillväxt kommer generera många vinster för Botkyrkas kortsiktiga och långsiktiga utveckling.

Botkyrkabor kan få jobb lokalt och infrastruktur byggs ut. Näringsliv drar till sig mer aktivitet och skapar kluster för mer levande stadsdelar. Fler arbetstillfällen i Botkyrka innebär också att fler pendlar till kommunen och får därmed en annan bild av Botkyrka.

Delaktighet

I Botkyrka bor över 93 000 invånare och lika många experter på hur Botkyrka ska bli en bra och trivsamt plats att bo och verka i. Detta ska synas i hur Botkyrka utformas och i hur livet mellan husen ska se ut.

Mittenmajoriteten ser problemet med att förtroendet för Botkyrka kommun och politiken är lägre på vissa platser i kommunen. För att kunna öka detta förtroende behöver fler kunna involveras i och vara med i utvecklingen av sitt område och hela Botkyrka.

Målet är att engagemang ska spela roll och vara en positiv kraft för Botkyrkas utveckling.

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunen behöver bli bättre på att ta tillvara på Botkyrkabornas tankar och idéer och hitta nya, kreativa sätt att mötas. Samtidigt ska det starka föreningslivet involveras i utvecklingen av kommunen.

Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:4 Botkyrka är en attraktiv plats för företagens tillväxt och etableringar

Nämndens mål: 1:4 a. Andelen av Botkyrkas Företagare som är nöjda i sin kontakt med nämndens myndighetsutövning.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Nöjd Kund Index (NKI) avseende Markupplåtelse för företagare ökar.	63 %	65 %	66 %	67 %	68 %	69 %
Nöjd kundindex (NKI) avseende bygglov för företagare ökar	65%	70%	71%	72%	73%	74%

Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

Nämndens mål: 1:6 a. Samhällsbyggnadsnämnden verkar för en ökad delaktighet i Botkyrkas utveckling.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Nöjd kundindex (NKI) avseende bygglov för privatpersoner ökar.	71	72	73	74	75	76

Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunens politiker och tjänstemän

Nämndens mål: 1:7 a. Nämndens verksamheter präglas av god service, bra bemötande och hög tillgänglighet i kontakter med medborgare och företagare.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andelen (%) synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar.	45%	80%	85%	90%	95%	100%

Område 2 - Botkyrkaborna är trygga

Omsorg

Vi har en åldrande befolkning i Botkyrka och det är fantastiskt, men vi har fortfarande problem med att många Botkyrkabor inte är nöjda med omsorgen. Att som kommun lyckas ha nöjda och trygga Botkyrkabor börjar i den första kontakten och i det första mötet.

Livet slutar inte för att man blir äldre, livskvaliteten måste värnas genom att omsorg kan ges med en guldkant. Därför ska omsorgen utgå från individen och delaktighet och inflytande över omsorgsinsatser ska vara centrala. Ett omfattande arbete har satts igång med mer valmöjligheter inom omsorgen, men det finns mycket kvar att göra.

Det är svårt att rekrytera personal och intresset för omsorgsycket är lägre än behovet som finns. Därför måste det tas nya tag för att tillgodose både personal och kompetens. Svårigheten i att rekrytera och utbilda personal är inte specifikt för Botkyrka, men det är en bidragande orsak till den

låga graden av nöjdhet.

Botkyrkaborna är värda en bra omsorg.

Trygghet och trivsel

I Botkyrka ska alla vara och känna sig trygga. Trygghet handlar både om reella hot och om känsla. Ett problem är att många Botkyrkabor inte känner sig trygga i kommunen. I Botkyrka ska man kunna vara trygg. Man ska dessutom trivas i sitt område. Trygghet och trivsel är grundläggande för att man ska vilja bo i Botkyrka och för att man ska vilja ta hand om sitt område.

Därför ska arbetet mot kriminalitet vara högt prioriterat. Trygghet och trivsel handlar även om att ha levande och moderna stadsdelar där människor möts, där det är rent och snyggt, där det är upplyst och mycket mer. Botkyrkabor skapar tillsammans sina områden och gemenskap genom bland annat grannsamverkan.

Varje område ska utvecklas utifrån sin egen karaktär. Vissa områden ska ha mer stadskänsla medan andra ska ha mer natur och lantkänsla. Det ska också vara enkelt att resa inom och mellan stadsdelarna, för att kunna möta olika människor och ta till vara det som är bra i respektive område.

Kriminalitet

I Stockholm verkar kriminella organisationer som starkt påverkar Botkyrka och oss Botkyrkabor. Att bekämpa de kriminella organisationerna och det faktum att kriminalitet finns, är inte Botkyrkas ensamma ansvar, utan hela Sveriges. Botkyrka ska däremot göra allt i sin makt för att motverka de kriminella organisationerna och den kriminalitet som påverkar oss Botkyrkabor. Detta ska göras i mycket nära samarbete med polisen, både aktivt och i det långsiktiga arbetet.

Fullmäktiges utvecklingsmål: 2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga

Nämndens mål: 2:2 a Samhällsbyggnadsnämnden skapar trygga och hållbara bebyggda miljöer i alla stadsdelar.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andel (%) Botkyrkabor som är trygga dagtid i sitt område ökar.			63 %	64 %	65 %	66 %
Andel (%) Botkyrkabor som är trygga i sitt område på kvällar och nätter ökar.			47	48	49	50

Är nya mått från 2021.

Fullmäktiges utvecklingsmål: 2:3 Botkyrkaborna trivs i kommunen

Nämndens mål: 2:3 a Samhällsbyggnadsnämnden verkar för att Botkyrkaborna trivs med den fysiska miljön i kommunen.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Nöjdheten med parker och lekparker ökar.		76	77	78	79	80

Utfall för 2019 saknas då frågan inte fanns med i medborgarundersökningen.

Område 3 - Botkyrkabor har ökad livskvalitet

Boende

Botkyrka ska vara en attraktiv plats att bo, verka och arbeta i. Intresset för att etablera sig i Botkyrka har varit högt under de senaste åren och vi ser att intresset från exploatörer är fortsatt högt. Därför fortsätter linjen, om att bygga på rätt plats, med rätt boendeform och på rätt sätt, att gälla. Vi ska också fortsätta bygga utifrån att tillföra den boendeformen som det finns minst av i berörd stadsdel. En utmaning är att Botkyrkabor ska kunna bo bra och ha råd att bo. Vissa bor trångt, andra bor under osäkra former. Därför ska kommunen fortsätta att bygga och ha billiga bostäder, samt systematiskt påverka region och stat för att minska bostadsbrist och segregation. Bostäder ska kunna prioriteras till grupper som har det svårt på bostadsmarknaden som unga vuxna och pensionärer.

Botkyrka har några av länets billigaste bostäder. Kan man inte bo i Botkyrka kan man inte bo alls i regionen. Detta har inneburit ett problem med trångboddhet och svartkontrakt. Ett problem som EBO (lagen om eget boende) också starkt bidragit till. Tillgången till billiga bostäder behöver hela regionen jobba med.

Ett annat problem Mittenmajoriteten identifierat är att det inte finns bostäder för Botkyrkabor som vill bo kvar i sin stadsdel när det börjar gå bra, familjen växer, barnen vill flytta hemifrån eller man bara vill ha större och finare. Resursstarka Botkyrkabor kan därför tvingas flytta från kommunen. Därför måste det byggas blandat, i alla stadsdelar för att Botkyrkaborna ska ha möjlighet att bo kvar i sin stadsdel oavsett hur livet ser ut. Det ger mer frihet åt Botkyrkaborna och kommunen blir en allt mer attraktiv plats. Detta kommer i sin tur ökaskattekraften i kommunen.

Klimat och miljö

Klimatet är en av de största utmaningarna mänskligheten står inför. Miljö- och klimathot påverkar människors hälsa och välbefinnande. Tillsammans kan vi bemöta miljö- och klimathot genom små och stora åtgärder. Dessa åtgärder vill Mittenmajoriteten möjliggöra och kommer att jobba för genom Botkyrkas mål i klimatstrategin.

Botkyrka är och ska vara en framgångsrik kommun i miljö- och klimatomställningarna, både för den kommunala organisationen samtidigt som man möjliggör för Botkyrkabor att vara klimatsmarta. Det handlar både om klimathotet, men också om vår gemensamma miljö såsom rent vatten och odlingsbar mark. Det ska vara enkelt att göra en insats.

Botkyrka ska nå hållbarhetsmålen. Botkyrka klimatstrategi ska vara ledande i hela kommunens arbete. Botkyrkas organisation ska 2025 vara klimatneutral och Botkyrka som plats ska vara fossilbränslefri 2030. Det ska bli enklare för Botkyrkabor att resa klimatsmart, exempelvis med kollektivtrafik eller cykel.

Botkyrka ska fortsätta att vara en ledande kommun i klimatomställningarna och vara ett föredöme i att rädda våra naturvärden och skapa giftfria miljöer. Vi ska skapa möjligheter för Botkyrkaborna att vara klimatsmarta. Vi vill både minska Botkyrkas klimatpåverkan och ha bra beredskap för de klimatförändringar som kan komma.

Kultur och fritid

Samhällsbyggnadsnämnden

Kultur i alla dess former bidrar till en levande demokrati. Den ger oss perspektiv på oss själva, våra medmänniskor, samhället vi lever i och vår gemensamma historia och kulturarv. Kultur gör världen lite större. Genom idrott, kultur, föreningsliv och folkbildning bygger människors förtroende för varandra. Det stärker samhället och demokratin. Kommunen ska därför möjliggöra för ett starkt och fritt civilsamhälle.

Tillgång till bra kultur- och fritidsaktiviteter är en skyddsfaktor för barn och unga, vilket kan bidra till att kompensera för svagare förutsättningar under uppväxten i övrigt. Många Botkyrkabor engagerar sig inom kultur, idrott, friluftsliv och folkbildning. Mer än hälften av befolkningen gör varje år någon ideell insats i föreningslivet. Med kontaktnät, förankring i lokalsamhället och sin roll som mötesplats och skola i demokrati, kan föreningarna spela en avgörande roll för att motverka segregation och kriminalitet och stärka trygghet och trivsel.

Fullmäktiges utvecklingsmål: 3:1 Fler och mer varierade bostäder inom och mellan våra stadsdelar

Nämndens mål: 3:1 a Samhällsbyggnadsnämnden skapar förutsättningar för fler bostäder i blandad bebyggelse för ökad jämlikhet inom och mellan våra stadsdelar

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Antal projekt som startar och uppfyller kriterierna för minskad segregation och ökad trygghet ska vara minst 1.		1	2	3	4	5
Från 2016 till utgången av 2024 ska antalet bostäder i antagna detaljplaner vara minst 8000.	4 182	4 000	5 000	6 000	7 000	8 000

Antal projekt är nytt mått från 2020 (ackumulerat värde).

Fullmäktiges utvecklingsmål: 3:4 Infrastrukturen i kommunen ska vara hållbar och utvecklas för att passa medborgarnas behov

Nämndens mål: 3:4 a Samhällsbyggnadsnämnden skapar tillgänglighet i stadsmiljöer för alla.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Andelen (%) tillgänglighetsanpassade busshållplatser ökar	66 %	66 %	67 %	68 %	69 %	70 %
Andelen (%) tillgänglighetsanpassade övergångsställen ökar	38 %	38 %	39 %	40 %	41 %	42 %

Nämndens mål: 3:4 b Förvaltningen bidrar till bättre klimat och miljö genom fossilfria tjänsteresor.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Öka andelen tjänsteresor som genomförs som digitala möten inom samhällsbyggnadsförvaltningen.			25 %	30 %	35 %	40 %

Nytt mått från 2021.

Område 4 - Kommunens organisation

Botkyrkaborna har rätt att förvänta sig att den kommunala verksamheten bedrivs effektivt. Det är medborgarens fokus som ska avgöra hur vi spenderar våra gemensamma skattemedel och vår tid. Det handlar om att göra rätt saker vid rätt tillfälle på rätt sätt. Den kommunala organisationen ska vara öppen, modig, energisk och ansvarstagande. Alla Botkyrkabor ska få ett vänligt, respektfullt och sakkunnigt bemötande i sina kontakter med kommunens anställda. Ingen ska särbehandlas eller diskrimineras.

Vi ska knyta till oss och behålla kompetent personal. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor och en bra arbetsmiljö, som tar tillvara de anställdas engagemang, kompetens och kreativitet och som litar på medarbetarnas förmåga att tillsammans förbättra verksamheterna. Det ska finnas goda möjligheter att utvecklas inom den kommunala organisationen. Kommunens anställda i allmänhet och cheferna i synnerhet ska spegla befolkningssammansättningen. Målet är att alla anställda som önskar det ska erbjudas heltidsanställning, 100% tjänstgöringsgrad. Heltidsarbete ökar det ekonomiska oberoendet och det positiva effekter för yrkenas attraktivitet, framtida kompetensförsörjning och jämställdhet.

För att behålla handlingsfriheten och säkra verksamhetens kvalitet och omfattning är det nödvändigt att kommunens ekonomi är stabil, under kontroll och långsiktigt balanserad. Resurser ska fördelas efter behov, tydliga prioriteringar ska ske så att pengar används till det som ger mest effekt för Botkyrkaborna. Genom framförhållning, tidiga insatser och förebyggande arbete undviker vi framtida kostnadsökningar, motverkar social utsatthet och värnar vår gemensamma miljö. En väl planerad försörjning med ändamålsenliga lokaler är centralt för en effektiv resursanvändning.

Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv

Nämndens mål: 4:1 a. Samhällsbyggnadsnämnden har god ekonomisk hushållning. SBN:s träffsäkerhet i lämnade prognoser under året ökar.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Samhällsbyggnadsnämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram (%).		100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Samhällsbyggnadsnämndens prognos vid delårsrapport 1 avviker från årsutfallet med max 1 %.		1 %	1 %	1 %	1 %	1 %

Nya mått från år 2020.

Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra

Nämndens mål: 4:2 a. Samhällsbyggnadsnämnden är en attraktiv arbetsgivare.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Frisknärvaro för nämndens medarbetare ökar (%).	94,2 %	94,8 %	94,8 %	95 %	95,5 %	96 %
Genomsnittliga nivån på hållbart medarbetarengagemang ökar.	74%	75%	76%	77%	78%	79%
Personalomsättning (antal avslutade under året i % av antalet anställda) minskar.	11,2 %	10,5 %	10 %	9,5 %	9 %	8,5 %

Samhällsbyggnadsnämnden

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Personalomsättning (antal nyanställda under året i % av antalet anställda) minskar.	19,4 %	18 %	17 %	16 %	15 %	14 %

Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

Nämndens mål: 4:3 a. Antalet nya bygglovsansökningar via e-tjänsten ökar.

Mått	Utfall 2019	Mål 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Mål 2024
Antal användare av e-tjänsten på bygglov ökar		30	40	50	60	70

Nytt mått från år 2020.

2 Det ekonomiska läget 2021-2024

Den lågkonjunktur som Sverige och Stockholmsregionen nu går in i har än mer förvärrats av den pandemi som under år 2020 påverkat samhället stort. Flera av kommunens medborgare är berörda av en vikande arbetsmarknad. Flera serviceföretag har sett sin marknad försvinna och intäkterna utebli. Som ett led i detta arbete har samhällsbyggnadsförvaltningen, tillsammans med övriga kommunen, tagit fram stödjande åtgärds paket för näringslivet. För samhällsbyggnadsförvaltningens del handlar det främst om anstånd för betalning av tillsynsavgifter och arrenden med mera.

Intäktsbudgeten är genomgången och planerad utifrån ett fortsatt gynnsamt läge på marknaden. Genom inträdet i en lågkonjunktur kan intäkterna påverkas negativt vilket ytterligare får konsekvenser för förvaltningens verksamhetsområden. Dessutom kan förseningar i projekten tillkomma på grund av pandemin. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla projektstyrningen för att effektivisera arbetet och använda personalresurserna på bästa möjliga sätt.

Botkyrka har beslutat frånga den sedan tidigare inarbetade fördelningsmodellen utifrån befolkningsprognosen och tilldelar därför inte samhällsbyggnadsförvaltningen någon volymkompensation för år 2021. Likaledes kompenseras de ökande kapitalkostnaderna (kostnader för räntor och avskrivningar på egna investeringar) endast till hälften. Detta får konsekvenser på stadsmiljöenhetens driftbudget, där ca 70 % av budgeten är intecknad genom ingångna avtal för mediaförbrukning (el-förbrukning gatubelysning), grönyteskötsel, renhållning, vinterväghållning, klottersanering och verksamhetssystem, har efter personalkostnaderna en mycket begränsad rörlig budget för felavhjälpande, synpunktshantering och förbrukningsmaterial. Att belasta denna rörliga budgetdel med ökade fasta kostnader så som kapitalkostnader har stor påverkan.

Enligt fördelningsmodellen erhåller samhällsbyggnadsförvaltningen en kompensation om 1 100tkr, medan den faktiska kapitalkostnadsökningen motsvarar 5 400tkr. Samhällsbyggnadsförvaltningen äskar om en utökad driftbudget för att klara av de ökade kapitalkostnaderna, med 4 300tkr. Utan motsvarande kompensation kan förvaltningen inte genomföra beslutade investeringar, vilket får till följd att tryggheten och säkerheten för kommunens invånare, näringsliv och besökare inte kan uppfyllas. Vidare så medför en utebliven ekonomisk kompensation ett eftersatt underhåll inom kommunens infrastruktur, där anläggningar kommer att kräva nyinvestering för att upprätthålla funktioner, istället för ett planerat underhåll, genom reinvesteringar.

De fortsatta effektiviseringar av centralt administrativt stöd kommer att påverka den administrativa enheten genom att resurserna minskas. Som en del i att bemöta effektiviseringarna har en genomlysning av organisationen gjorts och ett nytt organisationsförslag tagits fram där en del är att centralisera de verksamhetsnära stödfunktionerna där vi ser flera fördelar. En ramjustering på en person kommer att göras inför 2021. Ramen ökar med en person som flyttas över från Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det är efter en organisationsgenomlysning som förvaltningen kommit fram till att det är det mest effektiva. Rollerna som arbetar ihop samlas under en enhet och kan arbeta mer effektivt tillsammans.

Under de kommande åren kommer kommunen att medfinansiera en del projekt genom att ge bidrag till infrastruktur enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige. Bidragen tas upp som en kostnad det år det beslutas eller redovisas i balansräkningen och ska upplösas med årliga enhetliga belopp under högst 25 år. Valet mellan omedelbar kostnadsföring och upplösning under 1–25 år kan göras individuellt för varje beslutat bidrag. Vald princip gäller för hela perioden. De bidrag vi har under perioden 2021-2024 avser Pålmalmsvägen och Förbifart Tullinge vilka vi har tänkt ta upp som en kostnad:

Kommunen ska på uppdrag av Trafikverket bygga om en del av Pålamalmsvägen. Kommunens intäkt för försäljning av tomter kommer att täcka kostnaderna, men dessa kommer inte samma år som kostnaderna utan senare. Kommande kostnader för ombyggnation av Pålamalmsvägen prognosticeras till 22 miljoner för år 2021 samt 5,1 miljoner för år 2022.

Kommunen ska betala 30 miljoner till Trafikverket för medfinansiering av Förbifart Tullinge, utbetalning prognosticeras ske 2023. Av dessa 30 miljoner belastar 25 miljoner projektet för Riksten dp 4. Projektet kommer även att ha en intäkt på 25 miljoner eftersom att exploatören enligt avtal genom exploateringsbidrag ska täcka dessa 25 miljoner. Resterande 5 miljoner som kommunen ska betala till Trafikverket ska ligga på projektet Rikstens företagspark del 2.

Förvaltningen arbetar med framtagandet av konsekvenser avseende nya och befintliga redovisningsprinciper och nya schabloner för komponentavskrivningar. Ny redovisningsprincip berör exploateringsersättning och gatukostnadsersättningar och innebär att intäkten ska redovisas i den takt som kommunen fullgör sitt åtagande avseende investeringens genomförande, löpande under året. Tidigare har detta hanterats i exploateringsprojekten där intäkten har matchats med kostnaden, det vill säga periodiserats.

Samtidigt ska vi se över den befintliga schablonen för komponentavskrivningar för att göra en mer rättvis bedömning av avskrivningens tidsperiod. Anläggningstillgångar med begränsad nyttjandeperiod ska skrivas av systematiskt över period och delas in i komponenter. Detta kommer att påverka våra kapitalkostnader.

3 Investeringsplan 2021-2024

Investeringsprojekt föreslås inom ramen för investeringsplanen, och kommer att genomföras och verkställas av stadsmiljöenheten, mark och exploatering samt geografisk information.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till investeringsplan, 2021-2024, bygger på politiska beslut, underhållsbehov, så kallade reinvesteringar och konsekvenser av exploatering eller annan kommunal utveckling. Trygghet och säkerhet har högsta prioritet, då förvaltningen tvingats prioritera eftersom investeringsbudgeten inte kan inrymma det totala investeringsbehovet. Trots detta får det till konsekvens att kapitalkostnaderna (räntor och avskrivningar), vida överstiger den kompensation som tagits fram utifrån kommunens fördelningsmodell. Enligt fördelningsmodellen erhåller samhällsbyggnadsförvaltningen en kompensation om 1 100tkr, medan den faktiska kapitalkostnadsökningen motsvarar 5 400tkr.

Samhällsbyggandsförvaltningen äskar om en utökad driftbudget för att klara av de ökade kapitalkostnaderna, med 4 300tkr.

Utan motsvarande kompensation kan förvaltningen inte genomföra beslutade investeringar, vilket får till följd att tryggheten och säkerheten för kommunens invånare, näringsliv och besökare inte kan uppfyllas. Vidare så medför en utebliven ekonomisk kompensation ett eftersatt underhåll inom kommunens infrastruktur, där anläggningar kommer att kräva nyinvestering för att upprätthålla funktioner, istället för ett planerat underhåll, genom reinvesteringar.

En revidering från investeringsprojekt 6039 görs till exploateringsprojekt avseende KP Arnoldssons väg då projektet definieras som exploatering och ska redovisas i sin helhet på projektnummer 9172 Tumba Skog. Beslut på revideringen kommer att tas i samband med delår 2 2020.

Investeringsplanen finns som bilaga.